

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА
ПСИХОЛОГІЇ**

Кафедра педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою ННІМП ДЗВО

«Університет менеджменту освіти»

12 вересня 2024 року, протокол № 7

Голова вченої ради ННІМП ДЗВО

«Університет менеджменту освіти»

В.В. Супрун

**МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
(ПП 02 – Менеджмент соціальної роботи)**

Рівень освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 23 Соціальна робота

Спеціальність: 231 Соціальна робота

Освітньо-наукова програма: Соціальна робота. Соціальна реабілітація.

Київ – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Менеджмент соціальної роботи» циклу обов'язкових освітніх компонент зі спеціальності складена відповідно до навчального плану освітньо-наукової програми «Соціальна робота. Соціальна реабілітація» спеціальності 231 «Соціальна робота» галузі знань 23 «Соціальна робота».

Автор-укладач робочої програми навчальної дисципліни:

Г. М. Тимошко, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти»

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
(протокол № 2 від 4 вересня 2024 р.)

Затверджено вченою радою
Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО
«Університет менеджменту освіти» (протокол № 7 від 12 вересня 2024 р.)

© Тимошко Г.М., 2024 р.
© ДЗВО «УМО», 2024 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<i>Найменування показників</i>	<i>Галузь знань, освітній рівень, спеціальність</i>	<i>Характеристика навчальної дисципліни</i>	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
<i>Кількість кредитів, відповідних ECTS – 4</i>	<i>Галузь знань: 23 Соціальна робота</i>	<i>Навчальна дисципліна циклу обов'язкових освітніх компонентів</i>	
		<i>Рік підготовки</i>	
		<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Загальна кількість годин – 120</i>	<i>Спеціальність: 231 Соціальна робота</i>	<i>Освітньо-наукова програма: Соціальна робота. Соціальна реабілітація</i>	
		<i>Семестр</i>	
	<i>1</i>	<i>1</i>	
	<i>Лекції</i>		
	<i>30</i>	<i>4</i>	
	<i>Практичні, семінарські</i>		
	<i>15</i>	<i>4</i>	
	<i>Самостійна робота</i>		
	<i>75</i>	<i>112</i>	
	<i>Вид контролю</i>		
<i>екзамен</i>	<i>екзамен</i>		
	<i>Рівень вищої освіти: другий (магістерський)</i>		

співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та аудиторної роботи становить 38 % : 62 % за денною формою навчання та 7 % : 93 % за заочною формою навчання

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни полягає у засвоєнні здобувачами змісту основних понять, категорій та термінів менеджменту соціальної роботи, усвідомленні основ, закономірностей та функцій соціального менеджменту, визначенні його принципів, розкриття методів, форми та механізмів управління різними соціальними ситуаціями й процесами в сучасному суспільстві на макро- і мікрорівнях.

Завдання навчальної дисципліни:

- оптимізувати рівень підготовки майбутніх соціальних працівників та керівників соціальних служб;
- опанувати сутність і роль предмета та об'єкта у менеджменті соціальної роботи;
- усвідомити зміст діяльності суб'єктів менеджменту соціальної роботи;
- використовувати інноваційні технології в управлінні соціальними службами;
- систематизувати основні функції та принципи соціального менеджменту;
- успішно використовувати отримані знання на практиці у сфері менеджменту соціальної роботи.

Предметом вивчення навчальної дисципліни « Менеджмент соціальної роботи» є закони і принципи, форми і методи менеджменту соціальної роботи, як організованої системи управління в галузі соціальної роботи та соціальної реабілітації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «*Менеджмент соціальної роботи*» здобувачі вищої освіти мають набути ***інтегральної компетентності***: Здатність розв'язувати актуальні завдання та проблеми у галузі соціальної роботи і соціальної реабілітації у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень із використанням відповідних теорій і методів, здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «*Менеджмент соціальної роботи*» здобувачі вищої освіти мають набути ***загальних та спеціальних компетентностей***:

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу..
- ЗК 6. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
- ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 10. Здатність працювати в команді.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК).

СК 5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.

СК 6. Здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності та якості соціальних послуг.

СК 10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість для вирішення соціальних проблем через впровадження соціальних інновацій.

СК 11. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи.

СК 12. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства.

СК 14. Здатність до ефективного менеджменту організації у сфері соціальної роботи.

СК 18. Здатність до побудови професійної взаємодії у міждисциплінарних командах, розв'язувати професійні задачі у межах своєї компетенції.

Програмні результати навчання.

ПР 8. Автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях.

ПР 11. Організувати спільну діяльність фахівців різних галузей і непрофесіоналів, здійснювати їх підготовку до виконання завдань соціальної роботи, ініціювати командоутворення та координувати командну роботу.

ПР 13. Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності

ПР17. Самостійно будувати та підтримувати цілеспрямовані, професійні взаємини з широким колом людей, представниками різних спільнот і організацій, аргументувати, переконувати, вести конструктивні переговори, результативні бесіди, дискусії, толерантно ставитися до альтернативних думок.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль I. Менеджмент як сучасний напрямок соціального управління.

Тема № 1. Соціальне управління та менеджмент соціальної роботи.

Класифікація та види, форми соціального управління. Параметри управлінської праці. Менеджмент як процес управління. Види менеджменту (стратегічний, маркетинговий, технологічний, фінансовий, кадровий, маркетинговий, інноваційний). Школи управлінської думки: наукової організації праці; адміністративна; людських взаємовідносин; кількісної школи або науки управління. Сучасні підходи до менеджменту (системний, ситуаційний, процесуальний).

Тема 2. Організація і менеджмент соціальної роботи.

Поняття і структура соціальних організацій. Різновиди соціальних організацій. Поняття організації в менеджменті соціальної роботи. Процеси життєдіяльності організації. Компоненти організації соціальної сфери. Підходи до аналізу організацій соціальної сфери. Атрибути організації соціальної сфери. Зовнішнє середовище організацій соціальної сфери (фактори прямого та непрямого впливу на організацію). Закономірності вдосконалення менеджменту соціальної роботи.

Тема 3. Об'єкти, суб'єкти, принципи та функції менеджменту соціальної роботи.

Поняття об'єкту та суб'єкту менеджменту соціальної роботи. Підходи, моделі та методи взаємозв'язку об'єктів та суб'єктів менеджменту соціальної роботи (комплексний та адаптаційний підходи; ієрархічна, колективна, розвиваюча модель; лінійний, функціональний, лінійно-штабний, матричний тип; менеджерська сітка; модель». Основний зміст менеджменту соціальної роботи»). Менеджерський цикл в соціальній роботі.

Модуль II. Система управління соціальною роботою

Тема 4. Інформаційне забезпечення управління.

Інформаційні технології. Робота з текстовими документами. Робота з базами даних. Експертні системи. Комп'ютерні технології підтримки управлінських рішень. Статистична обробка інформації.

Тема 5. Управлінське рішення, облік та контроль.

Управлінська інформація та її види. Роль управлінських рішень в менеджменті соціальної роботи. Класифікація рішень. Вимоги до рішень. Організація прийняття рішення та їх виконання. Облік як завдання та функція менеджменту. Контроль як функція менеджменту.

Тема 6. Соціальні проекти, моделі та програми в системі соціальної роботи.

Менеджмент соціальної роботи як інструмент соціальної політики (державної, регіональної, місцевої). Соціальне проектування та дефініції проектування. Проект, модель, програма як види менеджерських рішень в організаціях соціальної сфери. Структура управлінської логіки при проектуванні та програмуванні. Системний підхід в проектуванні соціальної роботи. Характеристика основних стадій створення та реалізації соціальних проектів. Проектування у менеджменті соціальної роботи.

Тема 7. Управління конфліктами та стресами. Супервізія та менеджмент соціальної роботи.

Виникнення та суть конфлікту. Види конфліктів: функціональні та дисфункціональні. Причини конфліктів. Суть стресів. Суть феномену «вигорання» соціальних працівників. Супервізія та консультування як технології менеджменту соціальної роботи.

Тема 8. Роль менеджера в діяльності служб соціальної роботи.

Оцінка менеджерських здібностей та визначення придатності до управлінської діяльності. Лідерство, вплив та влада. Три підходи до визначення лідерства. Імідж менеджера. Типи поведінки менеджерів. Ролі, що беруть на себе керівники. Концепція обмежень в менеджменті соціальної роботи: невміння управляти собою; розмиті особисті цінності;

неясні особисті цілі; зупинений саморозвиток; недостатні навички вирішення проблем; недостатність творчого підходу; невміння впливати на людей; невміння навчати; низька здатність формувати колектив; невміння управляти конфліктами.

Модуль III. Управління персоналом у соціальній роботі

Тема 9. Кадрове забезпечення соціальної роботи.

Науково-практичні підходи до підбору та розміщення кадрів в організаціях соціальної сфери. Оцінка кадрового потенціалу. Інтеграційна модель мотиваційного управління в соціальних організаціях. Перепідготовка кадрів в соціальній сфері. Атестація працівників соціальної сфери. Положення про порядок проведення атестації.

Тема 10. Психологічні особливості ділового спілкування.

Загальні правила поведінки з керівником. Особливості стосунків із заступниками. «Тяжкі боси» і стратегія поведінки з ними. Техніка ведення ділових індивідуальних бесід. Мистецтво слухати і схилити до своєї думки.

Тема 11. Психологічні особливості підготовки та проведення ділових переговорів.

Основні етапи підготовки та проведення ділових переговорів: змістовний, організаційний та тактичний. Орієнтовний розподіл головних комунікативних функцій у процесі розв'язання найбільш типових переговорних завдань. Загальні правила поведінки на переговорах. Обґрунтування можливих пунктів розбіжностей та згоди партнерів.

Тема 12. Особливості створення та проведення рекламних компаній організаціями соціальної роботи.

Основні задачі рекламної компанії. Принципи реклами. Слово у рекламному повідомленні. Основні правила реклами. Мова рекламних текстів.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	включно з					усього	включно з				
		л	пр	лаб	інд	срс		л	пр	лаб	інд	срс
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Менеджмент як сучасний напрямок соціального управління.												
<i>Тема 1. Соціальне управління та менеджмент соціальної роботи</i>	10	2	2	-	-	6	14	-	-	-	-	14
<i>Тема 2. Організація і менеджмент соціальної роботи</i>	8	2	-	-	-	6	12	-	-	-	-	12
<i>Тема 3. Об'єкти, суб'єкти, принципи та функції менеджменту соціальної роботи.</i>	12	2	2	-	-	8	10	2	2	-	-	6
Разом за змістовим модулем 1	30	6	4	-	-	20	36	2	2	-	-	32
Змістовий модуль 2. Система управління соціальною роботою.												
<i>Тема 4. Інформаційне забезпечення управління.</i>	8	2	-	-	-	6	8	2	-	-	-	6
<i>Тема 5. Управлінські рішення, облік та контроль у МСР.</i>	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10
<i>Тема 6. Соціальні проекти, моделі та програми в системі соціальної роботи.</i>	12	4	2	-	-	6	8	-	2	-	-	6
<i>Тема 7. Управління конфліктами та стресами. Супервізія та консультування у менеджменті соціальної роботи.</i>	12	4	2	-	-	6	10	2	-	2	-	6
<i>Тема 8. Роль менеджера в діяльності організації</i>	10	2	-	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Разом за змістовим модулем 2.	52	14	6	-	-	30	44	4	2	-	-	36

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	включно з					усього	включно з				
		л	пр	лаб	інд	срс		л	пр	лаб	інд	срс
Змістовий модуль 3. Управління персоналом у соціальній роботі												
Тема 9. Кадрове забезпечення соціальної роботи	10	4	2	-	-	6	12	2	2			8
Тема 10 Особливості ділового спілкування.	8	2	-	-	-	6	10					10
Тема 11. Підготовки та проведення переговорів	11	2	2	-	-	6	10					10
Тема 12. Проведення рекламних компаній організаціями соціальної сфери.	9	2	1	-	-	7	8		2			6
Разом за змістовим модулем 3.	38	10	5	-	-	25	40	2	2			36
Усього годин	120	30	15	-	-	75	120	8	8	-	-	104

5. ПЛАНИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

Модуль I. Менеджмент як сучасний напрямок соціального управління

Тема № 1. Соціальне управління та менеджмент соціальної роботи.

1. Класифікація та види, форми соціального управління. Параметри управлінської праці.

2. Менеджмент як процес управління. Види менеджменту (стратегічний, маркетинговий, технологічний, фінансовий, кадровий, інноваційний).

3. Школи управлінської думки: наукової організації праці; адміністративна; людських взаємовідносин; науки управління.

4. Сучасні підходи до менеджменту (системний, ситуаційний, процесуальний).

Тема 2. Організація і менеджмент соціальної роботи.

1. Поняття і структура соціальних організацій. Різновиди соціальних організацій.

2. Поняття організації в менеджменті соціальної роботи. Процеси життєдіяльності організації. Компоненти організації соціальної сфери.

3. Підходи до аналізу організацій соціальної сфери. Атрибути організації соціальної сфери.

4. Зовнішнє середовище організацій соціальної сфери (фактори прямого та непрямого впливу на організацію). Закономірності вдосконалення менеджменту соціальної роботи.

Тема 3. Об'єкти, суб'єкти, принципи та функції менеджменту соціальної роботи.

1. Поняття об'єкту та суб'єкту менеджменту соціальної роботи.

2. Підходи, моделі та методи взаємозв'язку об'єктів та суб'єктів менеджменту соціальної роботи (комплексний та адаптаційний підходи; ієрархічна, колективна, розвиваюча модель; лінійний, функціональний, матричний тип, менеджерська сітка; модель «Основний зміст менеджменту соціальної роботи»).

3. Менеджерський цикл в соціальній роботі.

Модуль II. Система управління соціальною роботою.

Тема 4. Інформаційне забезпечення управління.

1. Інформаційні технології.

2. Робота з текстовими документами. Робота з базами даних.

3. Експертні системи.

4. Комп'ютерні технології підтримки управлінських рішень.

5. Статистична обробка інформації.

Тема 5. Управлінське рішення, облік та контроль.

1. Управлінська інформація та її види.

2. Роль управлінських рішень в менеджменті соціальної роботи.

3. Класифікація рішень. Вимоги до рішень. Організація прийняття

рішення та їх виконання.

4.Облік як завдання та функція менеджменту.

5.Контроль як функція менеджменту.

Тема 6.Соціальні проєкти, моделі та програми в системі соціальної роботи.

1.Менеджмент соціальної роботи як інструмент соціальної політики (державної, регіональної, місцевої).

2.Соціальне проєктування та дефініції проєктування. Проєкт, модель, програма як види менеджерських рішень в організаціях соціальної сфери.

3.Структура управлінської логіки в проєктуванні та програмуванні. Системний підхід в проєктуванні соціальної роботи.

4.Характеристика основних стадій створення та реалізації соціальних проєктів. Проєктування в соціальній роботі.

Тема 7.Управління конфліктами та стресами. Супервізія та менеджмент соціальної роботи.

1.Виникнення та суть конфлікту.

2.Види конфліктів: функціональні та дисфункціональні. Причини конфліктів. Суть стресів.

3.Суть феномену «вигорання» соціальних працівників.

4.Супервізія та консультування як технології менеджменту соціальної роботи.

Тема 8. Роль менеджера в діяльності організації.

1.Оцінка менеджерських здібностей та визначення придатності до управлінської діяльності. Лідерство, вплив та влада.

2.Три підходи до визначення лідерства. Імідж менеджера. Типи поведінки менеджерів.

3.Ролі, що беруть на себе керівники. Ознаки самореалізуючої та впевненої в собі особистості.

4.Концепція обмежень в менеджменті соціальної роботи: не вміння управляти собою; розмиті особисті цінності; неясні особисті цілі; зупинений саморозвиток; недостатні навички вирішення проблем; недостатність творчого підходу; не вміння впливати на людей; не вміння навчати; низька здатність формувати колектив; не вміння управляти конфліктами.

Модуль III. Управління персоналом у соціальній службі.

Тема 9. Кадрове забезпечення соціальної роботи.

1. Науково-практичні підходи до підбору та розміщення кадрів в організаціях соціальної сфери.
2. Оцінка кадрового потенціалу. Інтеграційна модель мотиваційного управління в соціальних організаціях.
3. Перепідготовка кадрів в соціальній сфері.
4. Атестація працівників соціальної сфери. Положення про порядок проведення атестації.

Тема 10. Психологічні особливості ділового спілкування.

1. Загальні правила поведінки з керівником.
2. Особливості стосунків із заступниками. «Тяжкі боси» і стратегія поведінки з ними.
3. Техніка ведення ділових індивідуальних бесід.
4. Мистецтво слухати і схилити до своєї думки.

Тема 11. Підготовка та проведення переговорів.

1. Основні етапи підготовки та проведення переговорів. Основні аспекти проведення переговорів: змістовний, організаційний та тактичний.
2. Орієнтовний розподіл головних комунікативних функцій при розв'язанні найбільш типових переговорних завдань.
3. Загальні правила поведінки на переговорах.
4. Обґрунтування можливих пунктів розбіжностей та згоди партнерів.

Тема 12. Особливості створення та проведення рекламних компаній в організаціях соціальної роботи.

1. Основні завдання рекламної компанії.
2. Принципи реклами.
3. Слово у рекламному повідомленні.
4. Основні правила реклами.
5. Мова рекламних текстів.

6. ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Менеджмент соціальної роботи»

Зміст практичних занять курсу «Менеджмент соціальної роботи»

<i>Модуль</i>	<i>Тема заняття</i>	<i>Кількість годин</i>
Модуль I. <i>Менеджмент як сучасний напрямок соціального управління.</i>	1. Соціальне управління та менеджмент соціальної роботи.	2
	2. Організація і менеджмент соціальної роботи.	2
	3. Об'єкти, суб'єкти, принципи та функції менеджменту соціальної роботи.	2
Модуль II. <i>Система управління соціальною роботою.</i>	4. Інформаційне забезпечення управління.	2
	5. Управлінські рішення, облік та контроль.	2
	6. Соціальні проекти, моделі та програми в системі соціальної роботи.	2
	7. Управління конфліктами та стресами. Супервізія та менеджмент соціальної роботи.	2
Модуль III. <i>Управління персоналом у соціальній роботі</i>	8. Роль менеджера в діяльності організації.	2
	9. Кадрове забезпечення соціальної роботи.	2
	10. Психологічні особливості ділового спілкування.	2
	11. Підготовка і проведення ділових переговорів.	2
	12. Особливості створення та проведення рекламних компаній організаціями соціальної сфери.	1

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття №1 (2 год.)

Тема: Соціальне управління та менеджмент соціальної роботи.

Мета: усвідомити визначення поняття «менеджмент соціальної роботи», генезис його розвитку та особливості актуалізації процесу менеджменту соціальної роботи як механізму управлінської праці.

Ключові поняття: управління, соціальне управління, менеджмент соціальної роботи, об'єкт та суб'єкт управління, функції МСР (менеджменту соціальної роботи).

Питання для розгляду:

1. Визначення менеджменту соціальної роботи.
2. Потреба в менеджменті соціальної роботи.
3. Складові менеджменту соціальної роботи.
4. Соціальна робота як предмет управлінської праці.

Завдання для самостійної роботи:

1. Розробити анотації 10 першоджерел з проблеми розвитку менеджменту як науки.

Методичні поради: для більш повного усвідомлення поняття і процесу менеджменту соціальної роботи слід відслідкувати:

- генезу виникнення та основні етапи і напрямки розвитку менеджменту соціальної роботи (МСР);
- сфери управління соціальною роботою, де застосовується тема МСР;
- сутність різних підходів у процесі розвитку МСР;
- нові тенденції розвитку МСР.

Практичне заняття № 2 (2 год.)**Тема: Об'єкти, суб'єкти, принципи соціальної роботи**

Мета: усвідомити поняття «об'єкту» та «суб'єкту» менеджменту соціальної роботи та схарактеризувати поняття, види, функції і інструменти МСР.

Ключові поняття: принципи управління, функції, моделі, інструменти менеджменту соціальної роботи.

Питання для розгляду:

1. Поняття об'єкту та суб'єкту менеджменту соціальної роботи.
2. Підходи, моделі та методи взаємозв'язку об'єктів та суб'єктів менеджменту соціальної роботи.
3. Поняття та види функцій менеджменту соціальної роботи.
4. Інструменти менеджменту соціальної роботи.
5. Функції менеджменту (розвитку організації; вирішення соціальних проблем; традиційні).

Завдання для самостійної роботи:

1. Розробити менеджерський цикл в соціальній роботі.
2. Розробити менеджерську сітку.

Методичні поради:

- схарактеризуйте об'єкти, суб'єкти та функції МСР;
- обґрунтуйте принципи МСР;
- перерахуйте види функцій МСР та обґрунтуйте їх значення.

Практичне заняття № 3 (2 год.)**Тема: Управлінські рішення, облік та контроль.**

Мета: сформуванню поняття „управлінське рішення” у менеджменті соціальної роботи, усвідомити роль управлінських рішень та головні вимоги до них.

Ключові поняття: управлінське рішення, класифікація рішень, вимоги до управлінських рішень.

Питання для розгляду:

1. Управлінська інформація та її види.
2. Роль управлінських рішень в менеджменті соціальної роботи.
3. Класифікація рішень. Вимоги до рішень.
4. Організація прийняття рішення та їх виконання.
5. Облік як завдання та функція менеджменту.
6. Контроль як функція менеджменту.

Методичні поради:

• обґрунтуйте роль управлінських рішень у менеджменті соціальної роботи;

- поясніти види управлінських рішень;
- сформулюйте основні вимоги до рішень керівника;
- перерахуйте основні стадії управлінських рішень.

Завдання для самостійної роботи:

Проаналізувати:

- значення документів в управлінні;
- види документів, де відображаються управлінські рішення;
- процес обґрунтування управлінських рішень

Підготувати й оформити текст наказу керівника соціальної служби (за вибором) .

Практичне заняття № 4 (2 год.)

Тема: Соціальні проєкти, моделі та програми в системі соціальної роботи

Мета: сформувати знання щодо дефініцій проєктування у менеджменті соціальної роботи та вміння скласти програму, модель, проєкт у МСР.

Ключові поняття: проєкт, модель, програма, стратегія управління, моделювання, проєктування у менеджменті соціальної роботи.

Питання для розгляду:

1. Менеджмент соціальної роботи як інструмент соціальної політики (державної, регіональної, місцевої).
2. Соціальне проєктування та дефініції проєктування.
3. Проєкт, модель, програма як види менеджерських рішень в організаціях соціальної сфери.
4. Структура управлінської логіки при проєктуванні та програмуванні.
5. Системний підхід в проєктуванні соціальної роботи.
6. Основні стадії створення та реалізації соціальних проєктів.
7. Проєктування в діяльності соціальних служб.

Методичні поради: з метою кращого засвоєння навчального матеріалу слід:

- усвідомити, що менеджмент соціальної роботи є інструментом соціальної політики (державної, регіональної, місцевої);
- схарактеризувати проєкт, модель, програму як види менеджерських рішень в управлінні соціальною організацією;
- назвати характерні етапи творення моделей, проєктів та програм у МСР.

Завдання для самостійної роботи:

1. Побудувати модель менеджерського рішення.
2. Скласти план розробки соціальної програми.
3. Розробити авторський проєкт в організації соціальної сфери (за вибором).

Практичне заняття № 5 (2 год.)

Тема: Управління конфліктами та стресами. Супервізія та консультування у менеджменті соціальної роботи

Мета: сформувати уяву про соціальні конфлікти, сутність конфлікту у менеджменті соціальної роботи; види, причини та шляхи виходу із конфліктної ситуації, про супервізію та консультування у МСР.

Ключові поняття: конфліктна ситуація, конфлікт, стрес, супервізія, консультування.

Питання для розгляду:

1. Виникнення та суть конфлікту.
2. Види конфліктів: функціональні та дисфункціональні.
3. Причини конфліктів.
4. Суть феномену «вигорання» соціальних працівників.
5. Супервізія та консультування як технології менеджменту соціальної роботи.

Методичні поради: для формування навичок вирішення конфліктних ситуацій:

- поясніть значущість управління конфліктами та стресами у МСР;
- уясніть види конфліктів;
- розкрийте суть феномену «вигорання» соціальних працівників;
- проаналізуйте спільне та відмінне понять „супервізія” та «консультування»;
- назвіть «психологічні ліки» від стресів.

Завдання для самостійної роботи:

1. Пояснити особливості управління при конфліктах, стресах, професійному «вигоранні».
2. Побудувати інтеграційну модель мотиваційного управління в соціальних організаціях.
3. Спрогнозувати дві конфліктні ситуації різного виду та шляхи її вирішення.

Практичне заняття № 6 (2 год.)

Тема: Кадрове забезпечення соціальної роботи

Мета: розглянути науково-методичні підходи до роботи з персоналом соціальних організацій, критерії оцінки роботи персоналу та сформувані інтеграційну модель мотиваційного управління.

Ключові поняття: кадрова політика, кадри, персонал, професія, атестація кадрів, перепідготовка кадрів, підбір кадрів, мотивація, критерії оцінювання.

Питання для розгляду:

1. Науково-практичні підходи до підбору та розміщення кадрів в організаціях соціальної сфери.
2. Оцінка кадрового потенціалу.
3. Інтеграційна модель мотиваційного управління в соціальних організаціях.
4. Перепідготовка кадрів в соціальній сфері.
5. Атестація працівників соціальної сфери.
6. Положення про порядок проведення атестації.

Методичні поради: з метою набуття глибоких знань щодо кадрового забезпечення соціальної роботи бажано:

- усвідомити, що кадрова політика є системою, яка розрахована на тривалий термін організації людських ресурсів, що задіяні в соціальній сфері і формують громадське суспільство в Україні;
- для усвідомлення ролі мотивації в процесі менеджменту соціальної роботи побудуйте інтеграційну модель мотиваційного управління у соціальних організаціях;
- для більш повного розуміння ролі перепідготовки та атестації кадрового потенціалу необхідно вдумливо ознайомитись із положенням про порядок проведення атестації.

Завдання для самостійної роботи:

1. Обґрунтувати поняття «кадровий потенціал» менеджменту соціальної роботи.
2. Розкрити напрямки кадрової стратегії у системі менеджменту соціальної роботи.
3. Розробити критерії прийому на роботи до соціальної служби.
4. Підібрати тести, методики, за допомогою яких може відбутись прийом на роботу.
5. Розробити ситуацію прийому на роботу (бесіда).

Практичне завдання № 7 (2 год.)

Тема: Підготовки та проведення переговорів.

Мета: розглянути етапи підготовки та процес проведення переговорів, сформувані поняття загальних правил проведення переговорів та вміння обґрунтувати шляхи розбіжностей та згоди партнерів.

Ключові поняття: ділові переговори, укладання переговорів, контракт, етапи переговорів, правила переговорів, партнери.

Питання для розгляду:

1. Основні етапи підготовки та проведення переговорів.
2. Визначення основних аспектів проведення переговорів: змістовий, організаційний, та тактичний.
3. Орієнтовний розподіл головних комунікативних функцій при розв'язанні найбільш типових переговорних завдань.
4. Загальні правила поведінки на переговорах.
5. Обґрунтування можливих пунктів розбіжностей та згоди партнерів.

Методичні поради: для успішного засвоєння теми:

- слід чітко усвідомити основні етапи підготовки і проведення переговорів;
- розглянути орієнтовний розподіл головних комунікативних функцій у процесі переговорів;
- з метою реального прогнозування результатів переговорів слід обґрунтувати можливі прийоми при проведенні ділових переговорів.

Завдання для самостійної роботи:

1. Пояснити значення поведінки керівника у процесі ведення ділових переговорів.
2. Проаналізувати проблемну ситуацію у процесі ведення ділових переговорів.
3. Розробити сценарій переговорів між соціальною службою та спонсором. Спочатку для одного партнера, потім для іншого.

Практичне завдання № 8 (1 год.)

Тема: Особливості створення та проведення рекламних компаній організаціями соціальної сфери

Мета: сформувати вміння аналізувати, створювати рекламу у сфері соціальної роботи. Засвоїти особливості створення та проведення рекламних кампаній організаціями соціальної сфери.

Ключові поняття: реклама, принципи реклами, мова реклами, правила реклами, моделі реклами.

Питання для розгляду:

1. Основні задачі рекламної компанії.
2. Принципи реклами.
3. Слово у рекламному повідомленні.
4. Основні правила реклами. Мова рекламних текстів.

Методичні поради:

- з метою набуття глибоких знань щодо творення соціальної реклами в сучасній соціальній сфері слід чітко знати основні задачі рекламних компаній;
- аналізувати вимоги до творення соціальної реклами;
- усвідомити мету реклами і прогнозувати результати рекламних кампаній.

Завдання для самостійної роботи:

1. Пояснити специфіку проведення соціальних рекламних кампаній.
2. Визначити основні методи, форми та прийоми проведення рекламних компаній у соціальній сфері.
3. Розробити макет друкованої рекламної продукції та текст усного рекламного повідомлення.

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

МОДУЛЬ I. Менеджмент як сучасний напрямок соціального управління.

Тема1: Соціальне управління та менеджмент соціальної роботи (6 год.).

Розробити анотації 10 першоджерел з проблеми розвитку менеджменту як науки.

Методичні поради: для більш повного усвідомлення поняття і процесу менеджменту соціальної роботи слід відслідкувати:

- генезу виникнення та основні етапи і напрямки розвитку менеджменту соціальної роботи (МСР);
- мету, об'єкти, суб'єкти МСР;
- сфери управління соціальною роботою, де застосовується тема МСР;
- сутність різних підходів у процесі розвитку МСР;
- нові тенденції розвитку МСР.

Тема 2: Організація і менеджмент соціальної роботи (6 год.)

Розробити схему організацій соціальної сфери України.

Методичні поради: при розгляді цієї теми студентам необхідно звернути увагу на такі моменти:

- «організація» – це група людей, діяльність яких свідомо координується для досягнення певної мети;
- умови, при яких може існувати організація;
- поняття і структура організації;
- основні компоненти організацій соціальної сфери;
- характеристика зовнішнього і внутрішнього середовища організацій соціальної сфери.

Тема 3: Об'єкти, суб'єкти, принципи соціальної роботи (8 год.)

1. Розробити менеджерський цикл в соціальній роботі.
2. Розробити менеджерську сітку.

Методичні поради:

- схарактеризуйте об'єкти, суб'єкти та функції МСР;
- обґрунтуйте принципи МСР;
- перерахуйте види функцій МСР та обґрунтуйте їх значення для успішного МСР.

МОДУЛЬ II. Система управління соціальною роботою.

Тема 4: Інформаційне забезпечення управління соціальними службами (6 год.)

1. Довести, що оптимальний менеджмент – це оперативне та стратегічне планування.

2. Схарактеризувати сутність цифрових технологій у МСР.

Методичні поради:

- визначте сутність управлінської інформації та її види;
- назвіть складові процесу обробки тестових документів та обґрунтуйте їх значення для МСР;
- поясніть сутність комп'ютерних технологій відбору інформації;
- проаналізуйте метод статистичної обробки інформації.

Тема 5 : Управлінські рішення, облік та контроль (6 год.).

Проаналізувати:

- значення документів в управлінні.
- види документів.
- процес складання службових документів.

Підготувати й оформити текст трьох документів (за вибором) соціальної служби для молоді.

Методичні поради:

- обґрунтуйте роль управлінських рішень у менеджменті соціальної роботи;
- поясніти види управлінських рішень;
- сформулюйте основні вимоги до рішень керівника;
- перерахуйте основні стадії управлінських рішень.

Тема 6: Соціальні проекти, моделі та програми в системі соціальної роботи (6 год.).

1. Побудувати модель менеджерського рішення.

2. Скласти план розробки соціальної програми.

3. Розробити авторський проект для розвитку організації соціальної сфери.

Методичні поради: з метою кращого засвоєння навчального матеріалу слід:

- довести, що менеджмент соціальної роботи є інструментом соціальної політики (державної, регіональної, місцевої);

- охарактеризувати проєкт, модель, програму як види менеджерських рішень в управлінні соціальною організацією;
- назвати характерні етапи творення моделей, проєктів та програм у МСР.

Тема 7-8: Управління конфліктами та стресами. Супервізія та консультування у менеджменті соціальної роботи (12 год.)

1. Пояснити особливості управління при конфліктах, стресах, професійному «вигоранні».

2. Змодельювати роль менеджера у попередженні конфліктної ситуації колективі.

3. Спрогнозувати дві конфліктні ситуації різного виду та шляхи її вирішення.

Методичні поради: для формування навичок вирішення конфліктних ситуацій:

- пояснити значущість управління конфліктами та стресами у МСР;
- вивчити види конфліктів;
- розкрийте суть феномену «вигорання» соціальних працівників;
- проаналізуйте спільне та відмінне понять «супервізія» та «консультування»;
- назвіть «психологічні ліки» від стресів.

МОДУЛЬ III. Управління персоналом у соціальній роботі

Тема 9: Кадрове забезпечення соціальної роботи (6 год.)

1. Обґрунтувати поняття «кадровий потенціал» менеджменту соціальної роботи.

2. Розкрити напрямки кадрової стратегії у системі менеджменту соціальної роботи.

3. Розробити критерії прийому на роботу до соціальної служби.

4. Підібрати тести, за допомогою яких може відбуватись прийом на роботу.

5. Розробити ситуацію прийому на роботу (бесіда).

Методичні поради: з метою набуття глибоких знань щодо кадрового забезпечення соціальної роботи бажано:

- усвідомити, що кадрова політика є системою, яка розрахована на тривалий термін організації людських ресурсів, що задіяні в соціальній сфері і формують громадське суспільство в Україні;
- для усвідомлення ролі мотивації в процесі менеджменту соціальної роботи побудуйте інтеграційну модель мотиваційного управління у соціальних організаціях;
- для більш повного розуміння ролі перепідготовки та атестації кадрового потенціалу необхідно вдумливо ознайомитись із положенням про порядок проведення атестації.

Тема 10-11: Психологічні особливості ділового спілкування. Підготовка та проведення ділових переговорів (12 год.)

1. Пояснити значення поведінки керівника у процесі ведення ділових переговорів.

2. Проаналізувати проблемну ситуацію у процесі ведення ділових переговорів.

3. Розробити сценарій переговорів між соціальною службою та спонсором. Спочатку для одного партнера, потім для іншого.

Методичні поради: для успішного засвоєння теми:

- слід чітко усвідомити основні етапи підготовки і проведення переговорів;

- розглянути орієнтовний розподіл головних комунікативних функцій у процесі переговорів;

- з метою реального прогнозування результатів переговорів слід обґрунтувати можливі ризики ділових переговорів.

Тема 12: Особливості створення та проведення рекламних компаній організаціями соціальної сфери (7 год.)

1. Пояснити специфіку проведення соціальних рекламних кампаній.

2. Визначити основні методи, форми та прийоми проведення рекламних компаній у соціальній сфері.

3. Розробити макет друкованої рекламної продукції .

Методичні поради:

- з метою набуття глибоких знань щодо творення соціальної реклами в сучасній соціальній сфері слід чітко знати основні задачі рекламних компаній;

- аналізувати вимоги до творення соціальної реклами;

- усвідомити мету реклами і прогнозувати результати рекламних кампаній.

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти здійснюється за графіком індивідуальної роботи згідно з розкладом у формі консультацій, індивідуальних бесід, адресної допомоги. Здобувачі вищої освіти також готують творчі завдання.

Творчі завдання

1. Систематизувати інформаційні технології.

2. Здійснити порівняльний аналіз інформаційних технологій в Україні та закордоном. (порівняльна таблиця)

3. Підготувати і оформити текст п'яти документів (за вибором) соціальної служби для молоді.

4. Спрогнозувати дві конфліктні ситуації різного виду та шляхи її вирішення.

5. Скласти картотеку рольових ігор для лідерів (15 ігор).

6. Розробити дві ситуації проведення індивідуальних бесід.

7. Розробити сценарій переговорів між соціальною службою та спонсором.

8. Розробити макет друкованої рекламної продукції та текст усного рекламного повідомлення.

Підготувати презентації за тематикою (на вибір):

- Соціальне управління та менеджмент соціальної роботи.
- Управлінські рішення, облік та контроль у менеджменті соціальної роботи.
 - Управління конфліктами та стресами.
 - Супервізія та менеджмент соціальної роботи.
 - Роль менеджера в діяльності соціальної організації.
 - Психологічні особливості підготовки та проведення ділових переговорів.
- Менеджмент соціальної роботи як механізм реалізації соціальної політики.
 - Цифрові технології підтримки управлінських рішень.
 - Управлінська інформація та її види.
 - Профілактика « вигорання» соціальних працівників.
 - Імідж менеджера соціальної роботи
 - Самоменеджмент як модель саморозвитку менеджерів соціальної роботи.
- Методи менеджменту соціальної роботи.
- Принципи менеджменту соціальної роботи.
- Значення комунікації для менеджменту соціальної роботи.

8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Класифікація та види, форми соціального управління.
2. Параметри управлінської праці.
3. Менеджмент як процес управління.
4. Види менеджменту (стратегічний, маркетинговий, технологічний, фінансовий, кадровий, маркетинговий, інноваційний).
5. Школи управлінської думки: наукової організації праці; адміністративна; людських взаємовідносин; кількісної школи або науки управління.
6. Сучасні підходи до менеджменту (системний, ситуаційний, процесуальний).
7. Поняття і структура соціальних організацій.
8. Різновиди соціальних організацій.
9. Поняття організації в менеджменті соціальної роботи.
10. Процеси життєдіяльності організації.
11. Компоненти організації соціальної сфери.
12. Підходи до аналізу організацій соціальної сфери.
13. Атрибути організації соціальної сфери.

14.Зовнішнє середовище організацій соціальної сфери (фактори прямого та непрямого впливу на організацію).

15.Закономірності вдосконалення менеджменту соціальної роботи.

16.Поняття об'єкту та суб'єкту менеджменту соціальної роботи.

17.Підходи, моделі та методи взаємозв'язку об'єктів та суб'єктів менеджменту соціальної роботи (комплексний та адаптаційний підходи; ієрархічна, колективна, розвиваюча модель; лінійний, функціональний, лінійно-штабний, матричний тип; менеджерська сітка; модель «Основний зміст менеджменту соціальної роботи»).

18.Менеджерський цикл в соціальній роботі.

19.Інформаційні технології.

20.Робота з текстовими документами.

21.Робота з базами даних.

22.Експертні системи.

23.Комп'ютерні технології підтримки управлінських рішень.

24.Статистична обробка інформації.

25.Управлінська інформація та її види.

26.Роль управлінських рішень в менеджменті соціальної роботи.

27.Класифікація рішень.

28.Вимоги до рішень.

29.Організація прийняття рішення та їх виконання.

30.Облік як завдання та функція менеджменту.

31.Контроль як функція менеджменту

32.Менеджмент соціальної роботи як інструмент соціальної політики (державної, регіональної, місцевої).

33.Соціальне проектування та дефініції проектування.

34.Проект, модель, програма як види менеджерських рішень в організаціях соціальної сфери.

35.Структура управлінської логіки при проектуванні та програмуванні.

36.Системний підхід в проектуванні соціальної роботи.

37.Характеристика основних стадій створення та реалізації соціальних проєктів. Проектування в соціальній роботі.

38.Виникнення та суть конфлікту.

39.Види конфліктів: функціональні та дисфункціональні.

40.Причини конфліктів.

41.Суть стресів.

42.Суть феномену «вигорання» соціальних працівників.

43.Супервізія та консультування як технології менеджменту соціальної роботи.

44.Оцінка менеджерських здібностей та визначення придатності до управлінської діяльності.

45.Лідерство, вплив та влада.

46.Три підходи до визначення лідерства.

47.Імідж менеджера.

48.Типи поведінки менеджерів.

49.Ролі, що беруть на себе керівники.

50.Ознаки самореалізуючої та впевненої в собі особистості.

51.Концепція обмежень в менеджменті соціальної роботи: невміння управляти собою; розмиті особисті цінності; неясні особисті цілі; зупинений саморозвиток; недостатні навички вирішення проблем; недостатність творчого підходу; невміння впливати на людей; невміння навчати; низька здатність формувати колектив; невміння управляти конфліктами.

52.Науково-практичні підходи до підбору та розміщенню кадрів в організаціях соціальної сфери.

53.Оцінка кадрового потенціалу.

54.Інтеграційна модель мотиваційного управління в соціальних організаціях.

55.Перепідготовка кадрів в соціальній сфері.

56.Атестація працівників соціальної сфери.

57.Положення про порядок проведення атестації.

58.Загальні правила поведінки з керівником.

59.Особливості стосунків із заступниками.

60.»Тяжкі боси» і стратегія поведінки з ними.

61.Техніка ведення ділових індивідуальних бесід.

62.Мистецтво слухати і схилити до своєї думки.

63.Основні етапи підготовки та проведення переговорів.

64.Пророботка основних аспектів проведення переговорів: змістовний, організаційний та тактичний.

65.Орієнтовний розподіл головних комунікативних функцій при розв'язанні найбільш типових переговорних завдань.

66.Загальні правила поведінки на переговорах.

67.Обґрунтування можливих пунктів розбіжностей та згоди партнерів.

68.Основні задачі рекламної компанії.

69.Принципи реклами.

70.Слово у рекламному повідомленні.

71.Основні правила реклами.

72.Мова рекламних текстів.

9.МЕТОДИ НАВЧАННЯ

І. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

• *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

• *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

• *Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) **За ступенем самостійності мислення:** репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) **За ступенем керування навчальною діяльністю:** під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється упродовж семестру під час проведення лекційних, семінарських занять, виконання самостійної роботи (міжсесійного періоду) та оцінюється сумою набраних балів за всіма темами. Контроль академічної успішності охоплює поточну успішність з урахуванням якості виконання індивідуальних завдань, а також передбачає підсумкові показники якості відповідей здобувачів на питання підсумкового тесту.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи: методи усного контролю: індивідуальне опитування, активність на практичних заняттях; методи письмового контролю: виконання індивідуальних завдань, тестування; підсумкове письмове тестування.

Формою підсумкового контролю є *екзамен*.

Загальна (остаточна) кількість балів вираховується сумарно: бали поточного контролю – 60 плюс екзаменаційний бал – 40. Максимальна кількість балів – 100.

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача при оцінюванні результатів поточного контролю та виконання завдань для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Менеджмент соціальної роботи», є: – *оригінальність* – продемонстровано авторський підхід, наявність власних ідей, креативних рішень та здатність до самостійних висновків.

– *практична спрямованість* – результати роботи мають прикладне значення для розвитку організації, містять потенціал упровадження у професійну діяльність соціального працівника.

-- повнота виконання завдань – завдання виконане у відповідності до вимог; усі елементи розкриті послідовно й ґрунтовно.

– *дотримання дедлайнів* – робота подана своєчасно, у встановлені терміни, що формує навички професійної відповідальності.

– *оформлення та презентація* – завдання відповідає вимогам академічної культури: має логічну структуру, належний стиль, охайне й зрозуміле оформлення, візуальна подача є чіткою та естетичною.

Оцінювання результатів усіх форм контролю передбачено у 100-бальній шкалі.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всівиди навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	добре
68-74	D	задовільно
60-67	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно
0-34	F	незадовільно

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних, результати самостійної роботи студентів) проводиться у % від кількості балів, виділених на завдання, із заокругленням до цілого числа за критеріями:

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Засоби діагностики успішності навчання:

- активна робота на лекційних та практичних заняттях;
- виконання поточних самостійних робіт;
- розробка навчально-дослідних завдань;
- підготовка електронних презентацій.

10.1. ТЕСТИ ДЛЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ.

До теми № 1.

1. Менеджмент – це

а) мистецтво управляти; б) керування процесами і явищами соціальної сфери і життя;

в) управляти, стояти на чолі;

2. Предмет і продукт менеджменту соціальної роботи характеризується рядом особливостей:

а) працівники; б) ідеологія, філософія соціальної роботи; в) типи завдань соціальної роботи;

г) соціальне управління.

3. Забезпечення реалізації основних принципів державного підходу до організації соціальної роботи в умовах конкретної соціальної служби - це є визначенням:

а) місія менеджменту соціальної роботи; б) завдання менеджменту соціальної роботи;

в) головна мета менеджменту соціальної роботи.

4. Складовими менеджменту соціальної роботи є:

а) організація; б) процес класичного управління; в) зовнішнє середовище;

г) функції управлінської організації; д) професійні ролі; е) засоби управлінської праці,

технологія управління.

5. Підходами до поняття менеджменту є:

а) систематичний; б) процесний; в) технічний; г) ситуаційний.

До теми № 2.

1. Систематизоване, структуроване, публічне, свідоме об'єднання людей для досягнення ефективного результату в розв'язанні соціальні проблем в контексті мети соціальної роботи – це визначення:

а) соціального управління; б) служби; в) організації соціального управління.

2. До компонентів організації соціальної служби відноситься:

а) структура і завдання служби; б) мета і внутрішнє середовище; в) технології соціальної роботи, соціальні працівники; г) ресурси із зовнішнього середовища; д) підрозділи організації.

3. Основними факторами внутрішнього середовища організації є:

а) цілі, структура, технологія; б) профспілкові організації; в) завдання та працівники.

4. Чи відрізняються категорії «управління» та «менеджмент»?

а) так, кардинально відрізняється; б) ні, вони тотожні;

в) управління – це складова менеджменту; г) менеджмент – це складова управління.

5. Ваш варіант закономірностей вдосконалення менеджменту соціальної роботи.

До теми № 3

1. Суб'єктами менеджменту соціальної роботи є:

а) ресурси соціальної роботи; б) керівний склад соціальної служби; в) ресурси клієнта;

г) органи управління соціальних служб.

2. Об'єктами менеджменту соціальної роботи є:

а) клієнти соціальних служб; б) спеціалісти соціальної роботи; в) ресурси соціальної служби;

г) правильні відповіді а і б; д) всі відповіді вірні.

3. Регулювання як функція менеджменту соціальної роботи реалізовується після:

а) контролювання діяльності; б) планування; в) мотивація; г) передавання повноважень.

4. До інструментів менеджменту соціальної роботи належать:

а) завдання соціальної роботи; б) соціальна модель; в) супервізія; г) графік роботи;

д) посадові обов'язки; е) мета соціальної роботи.

5. Перерахуйте та опишіть основні функції менеджменту соціальної роботи.

До теми № 4

1. До цілей відноситься:

а) оцінка результатів; б) системність; в) інформування; г) всі відповіді вірні.

2. Основні функції інформаційної підсистеми належать:

а) збирання; б) обробка; в) передача; г) зберігання; д) подання; е) всі відповіді вірні.

3. Основними видами інформації є:

а) описова; б) систематична; в) політологічна; г) соціальна.

4. Офіційна документована державна інформація, що дає кількісну характеристику подіям, явищам, які відбуваються в економічній, соціальній, культурній та інших сферах життя країни – це визначення:

а) інформаційної технології; б) експертні системи; в) статистична інформація;

5. Як ви вважаєте, чи необхідне інформаційне забезпечення управління в соціальній сфері. Обґрунтуйте свою відповідь.

До теми № 5

1. Функціями управлінського рішення є:

а) ознайомча; б) скеровуюча; в) координаційна; г) мотивуюча; д) всі відповіді вірні.

2. Управлінські рішення класифікують за:

а) характером проблем; б) ступенем індивідуальності; в) способом прийняття;

г) рівнем прийняття; д) цілями; е) всі відповіді вірні.

3. Вимогами до управлінських рішень є:

а) точність; б) об'єктивність; в) своєчасність; г) управлінська обґрунтованість;

д) однозначність; е) простота, чіткість і стислість виконання; є) мінімальність затрат.

4. До етапів прийняття управлінських рішень відносяться:

а) підготовки; б) розробки; в) прийняття; г) перевірки; д) реалізація рішення;

е) всі відповіді вірні.

5. Розрізняють такі види контролю:

а) попередній; б) по кварталний; в) поточний; г) заключний; д) всі відповіді вірні.

До теми № 6

1. Комплекс цілей, заходів, які спрямовані на досягнення кінцевої мети – це визначення :

а) проєктування; б) програми; в) проєкту.

2. Ознаками проєкту є:

а) наявність мети; б) наявність завдання; в) ресурсне забезпечення; г) терміни дії;

д) очікувані результати; е) всі відповіді вірні.

3. Які існують моделі взаємозв'язку суб'єктів та об'єктів менеджменту в організаціях:

а) ієрархічна; б) індивідуальна; в) колективна; г) співпраці; д) розвивальна.

4. Складовими проєкту соціальної роботи є:

а) мета; б) основна місія проєкту; в) проєктивні цілі; г) розроблені плани, програми діяльності;

д) засоби; е) ресурси; є) всі відповіді вірні

5. До видів проєктів належить:

а) малі; б) мега проєкти; в) оперативні; г) стратегічні; д) короткотермінові;

е) всі відповіді вірні.

До теми № 7.

1. В перекладі з латини конфлікт означає:

а) вторгнення; б) боротьба; в) зіткнення.

2. До типів конфлікту відносяться:

а) внутрішньо особистий; б) між особистий; в) між групою і особистістю; г) міжгруповий;

д) всі відповіді вірні.

3. Причинами конфліктів є:

а) розподіл ресурсів; б) взаємозалежність завдань; в) розбіжності в цілях;

г) відсутність досвіду; д) бурхливі реакції; е) розбіжності в манері поведінки;

є) всі відповіді вірні.

4. Чинниками, що можуть викликати стрес є:

а) організаційні; б) конфлікт ролей; в) нецікава робота; г) побутова атмосфера;

д) всі відповіді вірні

5. Перерахуйте способи керування конфліктами:

Структурні	Міжособистісні
-------------------	-----------------------

<i>1.</i>	<i>1.</i>
...	...

До теми № 8

1. Влада – це:

а) здатність впливати; б) реальна можливість здійснювати вплив;
в) відособлений вид управлінської діяльності; г) вплив через переконання.

2. Підходами до лідерства вважають:

а) еталонний; б) системний; в) ситуаційний; г) поведінковий; д) всі відповіді вірні.

3. Керівництво – це:

а) основна функція менеджменту; б) об'єднувальна функція менеджменту;
в) метод менеджменту.

4. Поведінка індивіда, яка вносить зміни в поведінку, відносини, відчуття іншого індивіда – це визначення:

а) лідерство; б) влада; в) вплив.

5. До теорій лідерства не відносяться:

а) теорія підходу з позиції особистих якостей; б) теорія поведінкового підходу;
в) теорія ситуаційного підходу; г) демократична теорія.

До теми № 9

1. До кадрового потенціалу відносяться:

а) людський фактор; б) людський ресурс; в) робоча сила; г) трудові ресурси; д) персонал;
е) кадри; є) всі відповіді вірні.

2. Професійна орієнтація буває:

а) специфічна; б) загальна; в) специфічна; г) всі відповіді вірні.

3. Сукупність дій процедур, що охоплюють перевірку теоретичних технологічних, і практичних знань та навичок, оцінку можливостей особи виконувати роботи відповідної складності, передбачення для певної посади – це визначення:

а) атестація; б) перепідготовка; в) підготовка; г) адаптація.

4. До стадій атестації належать:

а) підготовка; б) перепідготовка; в) проведення; г) підсумки; д) всі відповіді вірні.

5. Якими якостями повинен володіти соціальний педагог:

<i>Особисті якості</i>	<i>Професійні якості</i>
<i>1.</i>	<i>1.</i>
...	...

До теми № 10

1. Керівник середньої ланки це:

- а) працівники, що виконують переважно управлінські функції, але не мають у своєму підпорядкуванні інших управляючих;
- б) це група посадових осіб, що відповідають за роботу відділів або аналогічних самостійних підрозділів, окремих проектів і програм;
- в) це група вищих посадових осіб компанії.

2. Заповнити таблицю

<i>«Тяжкі боси»</i>	<i>Поведінка з ними</i>
<i>1.</i>	<i>1.</i>
<i>...</i>	<i>...</i>

3. До видів комунікації відносять:

- а) між організацією і зовнішнім середовищем;
- б) між рівнями, підрозділами та працівниками організації;
- в) між організацією і працівниками; г) всі відповіді вірні.

4. Формою індивідуального контакту менеджера з підлеглим є:

- а) монолог; б) діалог; в) бесіда; г) розмова; д) всі відповіді вірні.

5. Обґрунтуйте (опишіть) поняття «Мистецтво слухати» і вміння схилити до своєї думки.

До теми № 11

1. До основних стилів спілкування відносять:

- а) авторитарний; б) демократичний; в) ліберальний; г) всі відповіді вірні.

2. Основними аспектами проведення переговорів є:

- а) змістовний; б) організаційний; в) принципіві; г) заключні; д) тактичний.

3. Видами переговорів є:

- а) жорстокі; б) стратегічні; в) перспективні; г) лояльні; д) примусові; е) всі відповіді вірні.

4. Опишіть правила поведінки на переговорах:

5. Розташуйте структуру телефонних переговорів у логічній послідовності:

- а) взаємне представлення; б) вітання; в) обговорення проблеми, ситуації; г) виклад суті справи;
- д) прощання; е) закінчення розмови.

До теми №12.

1. До основних етапів створення реклами не відноситься:

- а) формування основної проблеми; б) оцінка ефективності здійсненої реклами;
- в) визначення аудиторії; г) всі відповіді вірні; д) немає правильної відповіді.

2. Основними правилами реклами є:

а) чесність; б) толерантність; в)чуткість; г)правдивість; д) забезпечення безпеки;

е) всі відповіді вірні.

3. Принципами реклами є:

а) юридично бездоганне рекламне посилення; б) добросовісної конкуренції;

в) відповідальності; г) тактовності; д) всі відповіді вірні.

4. На вашу думку, які основні задачі рекламної компанії.

Обґрунтуйте свою відповідь.

5. Видами соціальної реклами є:

а) економічна; б) дитяча; в) юридична; г) жіноча; д) екологічна; е) всі відповіді вірні.

11. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Вид активності	Еквівалент у балах за формою навчання	
	Денна	Заочна
Активність здобувача освіти на лекції (Л)	1 бали за кожне лекційне заняття (1*12=12 балів)	2 бали за кожне лекційне заняття (2*2 = 4 бали)
Активність здобувача освіти на семінарських заняттях (С)	3 бали за практичне заняття (3*12=36 бали)	4 бали за практичне заняття (4*2 = 8 балів)
Виконання завдань для самостійної роботи (СР)	Максимум 12 бали за виконання творчих та тестових завдань (1*12=12 балів)	Максимум 6 балів за кожне завдання (6*8 = 48 балів)
Екзамен	40 балів	40 балів

Критерії оцінювання результатів навчання

- а) робота на практичному занятті
- усна відповідь на практичному занятті до 5 балів
- в) самостійна робота
- індивідуальні навчально-дослідні завдання до 5 балів
- тестування) до 5 балів

Поточний та підсумковий контроль													
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2					Змістовий модуль 3				Тести - екзамен	Сума
ПЗ №1	ПЗ №2-	ПЗ №3-	ПЗ №4-	ПЗ №5-	ПЗ №6-	ПЗ №7	ПЗ №8	ПЗ №9	ПЗ №10	ПЗ №11	ПЗ №12		
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	40	100

12. Умови відпрацювання пропущених занять.

Відпрацювання всіх пропущених занять є умовою допуску до іспиту. Заняття мають бути відпрацьовані заздалегідь, у день іспиту відпрацьовувати пропущені заняття не можна..

Способи відпрацювання занять (один варіант на Ваш вибір):

1. Розробити презентацію на 15-20 слайдів з теми пропущеного заняття; додати до презентації окремим файлом супровідний текст до слайдів зі списком літератури.

2. На основі опрацьованого матеріалу теми пропущеного заняття сформулювати 20 тестових питань різних видів (тести на встановлення відповідності (4 шт.), на виключення зайвого (4 шт.), на визначення понять (4 шт.), на встановлення аналогії (4 шт.), а також питання з відкритою відповіддю (4 шт.)).

13. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні

1. Бардась А.В. Бойченко М.В., Дудник А.В. Менеджмент: навч. посіб. Дніпро: Національний гірничий університет, 2021. 381 с.
2. Гуторова О.О. Основи менеджменту: навч. посібник / Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Харків: ХНАУ, 2019. 327с.
3. Колбіна Л. А. Менеджмент соціальної роботи : навч. посіб. Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2017. 406 с.
4. Краснокутська Н.В. Інноваційний менеджмент: Навч. посібник. Київ: КНЕУ, 2023. 504 с.
5. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Менеджмент соціальної роботи: теорія і практика: Навчальний посібник. Київ: Каравела, 2017. 296 с.
6. Мармаза О.І. Основи теорії менеджменту Харків: ТОВ «Планета-принт», 2015. 139 с.
7. Матвієнко О.В. Основи інформаційного менеджменту: навч. посіб. Київ: Центр навч. літ., 2024. 128 с.
8. Маркетинг соціальних послуг: навч. Посібник / За ред.. В.Г. Воронкова. Київ: Вид. дім «Професіонал», 2018.
9. Менеджмент соціальної роботи: методичні вказівки до проведення семінарських занять для студентів спеціальності 231 «Соціальна робота» / укл. Л.Ф. Лєскова. Чернігів: ЧНТУ, 2017. 87 с.
10. Надвичина С.П. Соціальний менеджмент: перспектива технологізації URL: <http://www.nbuu.gov.ua/portal/socgum/psis/20111/nadvyn.pdf>
11. Песоцька О.П., Дєдов Є.Г. Менеджмент соціальної роботи: навч. посіб. для студ. Спец. «Соціальна робота», «Соціальна педагогіка» Луганськ: Альма-матер, 2021. 110 с.
12. Руженський М.М. Соціальний менеджмент: Навч. Посібник. Київ: ПІК ДСЗУ, 2021. 255 с.
13. Тимошко Г. М. Менеджмент соціальної роботи: навчальний посібник. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2011. 308 с.
14. Управління діяльністю соціальних служб: метод. посібник [авт. кол.: Н. Гусак, Н. Кабаченко, В. Назарук, К. Савчук, О. Савчук, Л. Скоропада, Л. Чорній] / упорядн.-заг. ред. О. Іванова, Н. Гусак ; ПРООН в Україні, Проект «Підтримка реформи соціального сектору в Україні». Київ: К.І.С., 2023. 178 с.
15. Шавкун І.Г. соціальний менеджмент: суб'єкти, особливості, спрямованість URL: http://www.nbuu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Gileya/2010_38/Gileya38/F11_doc.pdf
16. Юрик Н.Є. Історія менеджменту: Курс лекцій. Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 114 с.

Додаткова література

1. Timoshko A. N. Self-management of the head of secondary educational institution in the process of development of organizational activities culture. European Applied Sciences, Stuttgart, Germany. 2014. № 6. P. 29-31.
2. Бондар В.І. Теорія і технологія управління процесом навчання в школі. Київ: Школяр, 2020. 191с.
3. Ващенко Л.М. Управління інноваційними процесами в загальній середній освіті регіону: монографія. Київ: ВПЦ «Тираж», 2022. 380с.
4. Даниленко Л.І. Інноваційний освітній менеджмент. Навчальний посібник. Київ: Главник, 2016. 144с.
5. Даниленко Л.І. Менеджмент інновацій в освіті. Київ: Шкільний світ, 2017. 120с.
6. Електронний журнал «Теорія та методика управління освітою». Режим доступу: www.mp.imo.edu.ua
7. Єльнікова Г.В. Основи адаптивного управління: курс лекцій. Київ: ЦППО АПН України, 2023. 133с.
8. Карамушка Л. М. Психологія управління закладами середньої освіти: монографія. Київ: Ніка-Центр, 2021. 332 с.
9. Карамушка Л. М. Психологія управління: Навч. посіб. Київ: Міленіум, 2023. 344 с.
10. Нормативно-правові документи, що регламентують діяльність дошкільної, загальної середньої, професійно-технічної освіти. Режим доступу: www.mon.gov.ua
11. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія управління: Навч. посіб. Київ: Академвидав. 2023. 568с.
12. Освітній менеджмент: навчальний посібник/ ред.: Л.Даниленко, Л.Карамушки. Київ: Шкільний світ, 2023. 400с.
13. Психологічні особливості прийняття управлінських рішень: Навч.–практ. Комплекс до курсу «Психологія управління»/ укл. Свистун В.І. Київ: Видавничий центр НАУ, 2023. 43с.
18. Сорочан Т.М. Підготовка керівників шкіл до управлінської діяльності: теорія та практика. Луганськ : Знання, 2022. 384с.
19. Теоретико-прикладні аспекти управління закладами освіти: Науково-методичний посібник. /за ред. Л.М. Калініної. Київ: ПП Компанія «Актуал. освіта», 2022. 310с.
21. Тимошко Г. «Управління системою роботи з обдарованими учнями в загальноосвітньому навчальному закладі». *Освіта та розвиток обдарованої особистості* № 10(41) /10/ 2015. С. 24-29.
22. Тимошко Г. М. Загальнолюдські цінності. Освіта дорослих: енциклопедичний словник / за ред. В. Г. Кременя, Ю. В. Ковбасюка; [упор.: Н. Г. Протасова, Ю. О. Молчанова, Т. В. Куренна; ред.. рада.: В. Г. Кремень, Ю. В. Ковбасюк, Н. Г. Протасова та ін.]; Нац. Акад.. пед.. наук України, Нац. акад. держ. упр. при Президентові України [та ін.]. Київ: Основа, 2014. С. 146.

23. Тимошко Г. М. Організаційна культура (корпоративна культура). Освіта дорослих: енциклопедичний словник / за ред. В. Г. Кременя, Ю. В. Ковбасюка; [упор.: Н. Г. Протасова, Ю. О. Молчанова, Т. В. Куренна; ред.. рада.: В. Г. Кремень, Ю. В. Ковбасюк, Н. Г. Протасова та ін.]; Нац. Акад.. пед.. наук України, Нац. акад. держ. упр. при Президентові України [та ін.]. Київ: Основа, 2014. С. 271-272.

24. Тимошко Г. М. Організаційна культура керівника загальноосвітнього навчального закладу. *Вісник Черкаського національного педагогічного університету*. Серія: Педагогічні науки. Черкаси: 2013. Вип. № 10 (263). С. 127-132.

25. Тимошко Г. М. Організаційна культура керівника загальноосвітнього навчального закладу як основа управлінської культури в педагогічному менеджменті. *Проблеми освіти: Наук. зб./ Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України*. Київ, 2013. Вип. 74. Ч.1. С. 73-79.

26. Тимошко Г. М. Організаційна культура керівника загальноосвітнього навчального закладу: теорія та практика: монографія. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2014. 596 с.

27. Тимошко Г. М. Організаційна культура як чинник ефективної взаємодії викладача і студента в організації навчального процесу у ВНЗ. *Педагогіка і психологія професійної освіти: науково-методичний журнал*. 2015. № 1-2. С. 80-93.

28. Тимошко Г. М. Роль лідерських якостей у процесі формування і розвитку організаційної культури керівника ЗНЗ. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету Чернігівський НПУ ім.Т.Г.Шевченка*, 2012. Вип. 104. Т. 2. С. 148- 153.

29. Тимошко Г. М. Сучасні тенденції розвитку організаційної культури керівника ЗНЗ на засадах іміджелогії. *Вісник ЧНПУ ім Т. Г. Шевченка*. Вип.122 / Гол. ред. Носко М.О. Чернігів: ЧНПУ, 2014. С. 276-279.

30. Тимошко Г. М. Управління розвитком організаційної культури загальноосвітнього навчального закладу. *Директор школи, ліцею, гімназії: Всеукр. наук.-практ. журнал*. 2015. № 4- 5. С.108-113.

31. Тимошко Г. М. Фахова підготовка. Освіта дорослих: енциклопедичний словник / за ред. В. Г. Кременя, Ю. В. Ковбасюка; [упор.: Н. Г. Протасова, Ю. О. Молчанова, Т. В. Куренна; ред.. рада.: В. Г. Кремень, Ю. В. Ковбасюк, Н. Г. Протасова та ін.]; Нац. Акад.. пед.. наук України, Нац. акад. держ. упр. при Президентові України та ін. Київ: Основа, 2014. С. 442-443.

32. Тимошко Г. М. Форма навчання. Освіта дорослих: енциклопедичний словник / за ред. В. Г. Кременя, Ю. В. Ковбасюка; [упор.: Н. Г. Протасова, Ю. О. Молчанова, Т. В. Куренна; ред.. рада.: В. Г. Кремень, Ю. В. Ковбасюк, Н. Г. Протасова та ін.] ; Нац. Акад.. пед.. наук України, Нац. акад. держ. упр. при Президентові України [та ін.]. Київ: Основа, 2014. С. 445

33. Тимошко Г. М. Формування організаційної культури у процесі фахової підготовки керівника загальноосвітнього навчального закладу. Вісник післядипломної освіти: зб. наукових праць / Ун-т менедж. освіти НАПН України; ред. кол.: О.Л. Ануфрієва [та ін.]. Вип. 6 (19)/ голов. ред. В.В. Олійник. Київ: «АТОПОЛ», 2012. С. 104 – 114.

34. Тимошко Г.М. Професійна компетентність у контексті формування позитивного іміджу викладача вищого навчального закладу. Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. Збірник наукових праць: Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 12 (55). Ч. 1. Рівне: РДГУ, 2015. 596 с. С. 423-431.

35. Тимошко Г.М. Тайм-менеджмент керівника ЗНЗ у процесі розвитку його організаційної культури. Теорія і методика професійної освіти: наукове фахове електронне видання. 2015. № 6. Режим доступу: <http://tmpe.profua.info/images/docs/6/15tymoshko.pdf>.

36. Тимошко Г.М. Управління формуванням професійного здоров'я педагогів. Проблеми освіти: Наук.-метод. зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. Київ, 2015. Вип. 83. част. 2. 224 с С.102-107.

37. Цимбалюк І.М. Психологія управління: навч. посіб. Київ: ВД «Професіонал», 2008. -624с.